

This question paper contains 5 printed pages]

B—148—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

GEOGRAPHY

Paper I

(Geomorphology)

(MCQ+Theory)

(Saturday, 11-11-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(iv) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) नकारा साटेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व आराखडे काढा.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i)—(x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i)—(x) :

(i) Geomorphology is a branch of Geography.

(A) Physical

(B) Population

(C) Agriculture

(D) Urban

भूरूपशास्त्र ही भूगोलाची शाखा आहे.

(A) प्राकृतिक

(B) लोकसंख्या

(C) कृषी

(D) नागरी

P.T.O.

(ii) Continent is order landform.

- (A) Third (B) Second
(C) First (D) None of these

भूखंड हे श्रेणीचे भूरूप आहे.

- (A) तृतीय (B) द्वितीय
(C) प्रथम (D) यापैकी नाही

(iii) is the density of Sima layer.

- (A) 2.7 (B) 2.9
(C) 5.5 (D) 13.3

सीमा थराची घनता आहे.

- (A) 2.7 (B) 2.9
(C) 5.5 (D) 13.3

(iv) discontinuity lies between Sial and Sima.

- (A) Guttenberg (B) Moho
(C) Conrad (D) Wegner

सियाल आणि सीमा यांच्या दरम्यान विलगता आहे.

- (A) गुटेनबर्ग (B) मोहो
(C) कॉनरॅड (D) वेगनर

(v) rock is produced due to high temperature and pressure.

- (A) Metamorphic (B) Sedimentary
(C) Igneous (D) Basalt

जास्त तापमान व दाबामुळे खडकाची निर्मिती होते.

- (A) रूपांतरीत (B) स्तरीत
(C) अग्निजन्य (D) बेसाल्ट

(vi) Marble is a type of rock.

- (A) Igneous (B) Sedimentary
(C) Metamorphic (D) None of these

संगमरमर हा खडकाचा प्रकार आहे.

- (A) अग्निजन्य (B) स्तरीत
(C) रूपांतरित (D) यापैकी नाही

(vii) Exfoliation is a type of weathering.

- (A) Mechanical (B) Chemical
(C) Biological (D) Bio-chemical

अपघर्षन हे प्रकारचे विदारण आहे.

- (A) कायिक
(B) रासायनिक
(C) जैविक
(D) जैव-रासायनिक

(viii) scale is used to measure the intensity of earthquake.

- (A) Centimeter
(B) Millibar
(C) Richter scale
(D) Knots

भूकंपाची तीव्रता मोजण्यासाठी परिमानाचा उपयोग केला जातो.

- (A) सेंटीमीटर (B) मीलीबार
(C) रिक्टर स्केल (D) नॉट

P.T.O.

(ix) is the depositional landform of wind.

- (A) Delta (B) Flood plains
(C) Ripple marks (D) Sheep rocks

..... हे वाऱ्याच्या संचयनामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.

- (A) त्रिभूज प्रदेश (B) पूर मैदान
(C) उर्मी चिन्हे (D) मेषशिला

(x) Erosional work of river is dominant in

- (A) Young stage (B) Mature stage
(C) Old stage (D) None of these

नदीचे अपक्षरणात्मक कार्य प्रभावी असतात :

- (A) तरुणावस्थेत (B) प्रौढावस्थेत
(C) वृद्धावस्थेत (D) यौपकी नाही

Theory

2. Define geomorphology and explain its nature. 10

भूरूपशास्त्राची व्याख्या देऊन त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the chemical weathering.

रासायनिक विदारण स्पष्ट करा.

3. Explain the depositional work of river. 10

नदीचे संचयन कार्य स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the intrusive igneous rock.

अंतरनिर्मित अग्निजन्य खडक स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any *two* of the following :

- (i) Characteristics of sedimentary rocks
- (ii) Process of mechanical weathering
- (iii) Causes of earthquake
- (iv) Mantle.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) स्तरीत खडकाची वैशिष्ट्ये
- (ii) कायिक विदारणाची प्रक्रिया
- (iii) भूकंपाची कारणे
- (iv) प्रावरण.

This question paper contains 4 printed pages]

S—153—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

(CBCS Pattern)

GEOGRAPHY

Paper I

(Geomorphology)

(MCQ & Theory)

(Monday, 26-3-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B.* :— (i) Attempt *All* questions.
(ii) *All* questions carry equal marks.
(iii) Use of map stencils is allowed.
(iv) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व आराखडे काढा.

MCQ

L. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

- (i) is studied in Geomorphology.
- (a) Hydrosphere (b) Atmosphere
(c) Biosphere (d) Lithosphere
- चा अभ्यास भूरूपशास्त्रात केला जाते.
- (a) जलावरण (b) वातावरण
(c) जीवावरण (d) शिलावरण

P.T.O.

(ii) waves are also known as 'L'-waves.

- (a) Primary (b) Secondary
(c) Surface (d) None of these

..... लहरी L-लहरी म्हणून ओळखल्या जातात.

- (a) प्राथमिक (b) दुय्यम
(c) भूपृष्ठ (d) यापैकी नाही

(iii) is the second order landform.

- (a) Continent (b) Ocean
(c) Delta (d) Plateau

..... हे द्वितीय श्रेणीचे भूरूप आहे.

- (a) भूखंड (b) सागर
(c) त्रिभूजप्रदेश (d) पठार

(iv) layer lies between crust and core.

- (a) Inner core (b) Outer core
(c) Sial (d) Mantle

भूकवच व गाभा यांच्या दरम्यान थर आहे.

- (a) आंतर गाभा (b) बाह्य गाभा
(c) सियाल (d) प्रावरण

(v) rock is a primary rock.

- (a) Igneous (b) Sedimentary
(c) Metamorphic (d) None of these

..... हा खडक प्राथमिक खडक आहे.

- (a) अग्निजन्य (b) स्तरीत
(c) रूपांतरित (d) यापैकी नाही

(vi) Dyke is type of rock.

- (a) Igneous (b) Sedimentary
(c) Metamorphic (d) None of these

डाईक हा प्रकारचा खडक आहे.

- (a) अग्निजन्य (b) स्तरीत
(c) रूपांतरीत (d) यापैकी नाही

(vii) Oxidation is a type of weathering.

- (a) Mechanical (b) Biological
(c) Chemical (d) None of these

भस्मीकरण (ऑक्सिडेशन) हा विदारणाचा प्रकार आहे.

- (a) कायिक (b) जैविक
(c) रासायनिक (d) यापैकी नाही

(viii) is the depositional landform of wind.

- (a) Delta (b) Flood plains
(c) Ripple marks (d) Sheep rock

..... हे वाऱ्याच्या संचयन कार्यामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.

- (a) त्रिभुज प्रदेश (b) पुरमैदान
(c) उर्मी चिन्हे (d) मेषशीला

(ix) is the erosional landform of river.

- (a) Pot hole (b) Flood plains
(c) Sief (d) Delta

..... हे नदीच्या क्षरणामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.

- (a) रांजण खळगे (b) पूरमैदान
(c) सिफ (d) त्रिभुज प्रदेश

(x) Interior temperature of the earth with increasing depth.

- (a) Increases (b) Decreases
(c) Stable (d) None of these

वाढत्या खोलीनुसार पृथ्वीच्या अंतरंगाचे तापमान होते.

- (a) वाढ (b) घट
(c) स्थिर (d) यापैकी नाही

P.T.O.

Theory

2. Define Geomorphology and explain its scope.
भूरूपशास्त्राची व्याख्या देऊन त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the structure of the earth's interior.
पृथ्वीच्या अंतरंगाची रचना स्पष्ट करा.

3. Define the definition of weathering and explain the mechanical weathering.
विदारणाची व्याख्या देऊन कायिक विदारण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write in detail about types of sedimentary rocks.

स्तरीत खडकांच्या प्रकाराविषयी सविस्तर लिहा.

4. Write short notes on any *two* of the following :

- (i) Delta
(ii) Mushroom
(iii) Waterfall
(iv) Causes of earthquake.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) त्रिभूज प्रदेश
(ii) भूछत्र खडक
(iii) धबधबा
(iv) भूकंपाची कारणे.

This question paper contains 4 printed pages]

A—177—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)

GEOGRAPHY

Paper I

(Geomorphology)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 17-10-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(iv) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iv) आवश्यक तेथे सुवक आकृत्या व आराखडे काढा.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i - x)

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i - x) :

(i) is studied in Geomorphology.

(A) Lithosphere

(B) Atmosphere

(C) Hydrosphere

(D) Biosphere

..... चा अभ्यास भूरूपशास्त्रात केला जातो.

(अ) शिलावरण

(ब) वातावरण

(क) जलावरण

(ड) जिवावरण

P.T.O.

(ii) Continent is order landform.

- (A) Third (B) Second
(C) First (D) None of these

भूखंड हे श्रेणीचे भूरूप आहे.

- (अ) तृतीय (ब) द्वितीय
(क) प्रथम (ड) यापैकी नाही

(iii) is the density of sima layer.

- (A) 13.4 (B) 5.5
(C) 2.9 (D) 2.7

सीमा थराची घनता आहे.

- (अ) 13.4 (ब) 5.5
(क) 2.9 (ड) 2.7

(iv) discontinuity lies between crust and mantle.

- (A) Conrad (B) Moho
(C) Guttenberg (D) None of these

भूकवच आणि प्रावरण यांच्या दरम्यान विलगता आहे.

- (अ) कॉनरॅड (ब) मोहो
(क) गुटेनबर्ग (ड) यापैकी नाही

(v) Exfoliation is a type of weathering.

- (A) Mechanical (B) Biological
(C) Chemical (D) None of these

अपपर्णन हे प्रकारचे विदारण आहे.

- (अ) कायिक (ब) जैविक
(क) रासायनिक (ड) यापैकी नाही

- (v) Rock is a primary rock.
 (A) Igneous (B) Sedimentary
 (C) Metamorphic (D) None of these
 हा प्राथमिक खडक आहे.
 (अ) अग्निजन्य (ब) स्तरित
 (क) रूपांतरीत (ड) यापैकी नाही
- (vi) Seismic waves cannot travel through the liquid medium.
 (A) Primary (B) Secondary
 (C) Surface (D) None of these
 भूकंपलहरी द्रव माध्यमातून प्रवास करित नाहीत.
 (अ) प्राथमिक (ब) द्वितीय
 (क) भूपृष्ठ (ड) यापैकी नाही
- (vii) is the erosional landform of wind.
 (A) Delta (B) Rapid
 (C) Yardang (D) Sandsheet
 हे वाऱ्याच्या क्षरणकार्यामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.
 (अ) त्रिभूज प्रदेश (ब) धावत्या
 (क) यारदांग (ड) वालुकास्तर
- (ix) Erosional work of river is dominant in
 (A) Young stage (B) Mature stage
 (C) Old stage (D) None of these
 नदीचे क्षरणकार्य मध्ये प्रभावी असते.
 (अ) युवावस्था (ब) प्रौढावस्था
 (क) वृद्धावस्था (ड) यापैकी नाही
- (x) is the depositional land form of river.
 (A) Loess (B) Zuegen
 (C) Waterfall (D) Delta
 हे नदीच्या संचयनकार्यामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.
 (अ) लोएस (ब) झुयुजेन
 (क) धवधवा (ड) त्रिभूज प्रदेश

Theory

2. Define geomorphology and explain its nature. 10
भूरूपशास्त्राची व्याख्या देऊन त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the definition of weathering and explain the mechanical weathering.
विदारणाची व्याख्या देऊन यांत्रिक विदारण स्पष्ट करा.

3. Write in detail about intrusive Igneous rocks. 10
अंतरनिर्मित अग्निजन्य खडकाविषयी सविस्तर लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the depositional work of river.
नदीचे संचयन कार्य स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any two of the following : 10

- (i) Crust
(ii) Delta
(iii) Barkhan
(iv) Kinds of Earthquake Waves.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) भूकवच
(ii) त्रिभूजप्रदेश
(iii) वारखान
(iv) भूकंपलहरीचे प्रकार.

This question paper contains 2 printed pages]

A—68—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Semester) (Regular) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(CBCS Pattern)

GEOGRAPHY

Paper-I

(An Introduction to Physical Geography)

(Friday, 18-10-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Use of map stencils is allowed.

(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व आराखडे काढा.

1. Define Physical Geography and explain its branches.

15

प्राकृतिक भूगोलाची व्याख्या सागून त्याच्या शाखा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain Tidal Hypothesis of Jeans and Jeffery.

जिन्स आणि जेफ्रीचा भ्रती परिकल्पना स्पष्ट करा.

2. Examine Wegner's Continental Drift theory with suitable evidences.

15

वेगनरचा भूखंडवहन सिद्धान्त योग्य पुराव्यासह स्पष्ट करा.

P.T.O.

Or

(किंवा)

Explain the consequences of the Earth's rotation.

पृथ्वीच्या परिवलनाचे परिणाम स्पष्ट करा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Nature of Physical Geography
- (ii) Mountain
- (iii) Solar Eclipse
- (iv) Nebular theory of Laplace.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) प्राकृतिक भूगोलाचे स्वरूप
- (ii) पर्वत
- (iii) सूर्यग्रहण
- (iv) लाप्लासचा तेजोमेष सिद्धांत.

Faculty of Humanities

Class - B.A.F.Y.

B.A. (First Semester) Examinations

Examination Winter 2020

Subject: Geography

Paper No. : I NEW

(Name of the Paper: An Introduction to Physical Geography)

Cluster code-HD

Date 9/04/21

Time: 10:11

Time: 1 Hours

Maximum Marks-40

- N. B.: i) Attempt all questions.
ii) All questions carry equal marks.
iii) Use OMR Answer Sheet.

- प्र. 1 — ही प्राकृतिक भूगोलाची शाखा आहे.
a) आर्थिक भूगोल b) भूपशास्त्र
c) मानवी भूगोल d) लोकसंख्या भूगोल
- प्र. 2 सूर्यहा — आहे.
a) तारा b) ग्रह c) लघुग्रह d) धूमकेतू
- प्र. 3 भूखंडवहन सिध्दांताचे प्रतिपादन — यांनी केले.
a) होम्स b) वेगनर c) लुथी अनग्रिन d) जॉली
- प्र. 4 — हे विशाल भूमी खंड म्हणून ओळखले जाते.
a) लॉरेन्सिया b) गॉडवाना
c) पॅजिया d) वरीलपैकी नाही
- प्र. 5 पृथ्वीच्या — मुळे दिवस व रात्र निर्माण होतात.
a) कलणे b) परिभ्रमण c) परिवलन d) गोलाकार
- प्र. 6 — हा घडीचा पर्वत आहे.
a) अरवली b) निलगिरी c) हिमालय d) सह्याद्री
- प्र. 7 — हा ग्रह सूर्यकुलातील सर्वात मोठा ग्रह आहे.
a) गुरु b) पृथ्वी c) बुध d) शनि
- प्र. 8 सूर्यकुलातील — हा ग्रह सूर्याला सर्वात जवळ आहे.

- a) मंगळ b) बुध c) शनि d) युरेनस

प्र. 9 पृथ्वीलासूर्याभोवतीएकपरिभ्रमणपूर्णकरण्यासाठी ----- दिवसलागतात.

- a) 370 1/2 b) 365 1/4
c) 390 d) 465

प्र. 10 --- ग्रहाभोवतीसोनेरीरंगाचेवलयआहेत.

- a) पृथ्वी b) गुरु
c) शनि d) मंगळ

प्र. 11 तेजोमेघसिध्दांत --- याशास्त्रज्ञानेमांडला.

- a) लाप्लास b) जीन
c) रिटर d) वेगनर

प्र. 12 जीन व जेफरीयांनी ----- सिध्दांतमांडला

- a) तेजामेघ b) भरती
c) वहन d) यापैकीनाही

प्र. 13 अलफ्रेडवेगनरयांनी ----- सालीभूखंडवहनसिध्दांतमांडला

- a) 1963 b) 1536
c) 1912 d) 1921

प्र. 14 वेगनरनेउत्तकडीलखंडभागास --- हेनावदिले.

- a) लॉरेंशिया b) गॉडवना
c) पॅजिया d) यापैकीनाही

प्र. 15 लॉरेंशिया व गॉडवनायांच्यादरम्यान ----- समुद्रहोतो.

- a) पॅसिफिक b) टेथिस
c) अरबी d) तांबडा

प्र. 16 युरोपखंडाचीनिर्मिती ----- भूखंडाचेविखंडणानेझाली.

- a) पॅजिया b) गॉडवना
c) लॉरेंशिया d) यापैकीनाही

प्र. 17 महासागरहे --- श्रेणीचेभूरूपआहे.

- a) तृतीय b) द्वितीय
c) प्रथम d) यापैकीनाही

प्र. 18 मैदानहे ----- श्रेणीचेभूरूपआहे.

- a) प्रथम b) द्वितीय
c) तृतीय d) यापैकीनाही

- प्र. 19 खंडहे ---- श्रेणीचेभूरुपआहे.
- a) द्वितीय b) प्रथम
c) तृतीय d) यापैकीनाही
- प्र. 20 ऋतुचीनिर्मितीपृथ्वीच्या ---- मुळेहोते.
- a) परीवलन b) परीभ्रमण c) परीवलन व परीभ्रमण d) यापैकीनाही
- प्र. 21 अमेरिका, युरोप आणि आफ्रिका खंडांच्या दरम्यान ---- समुद्र आहे.
- a) पॅसेफिक b) अटलांटिक
c) हिंदी d) आर्क्टिक
- प्र. 22 सूर्यग्रहण ---- लाहोते.
- a) आमावस्या b) पोर्णीमा
c) अष्टमी d) यापैकीनाही
- प्र. 23 चंद्रग्रहण ---- लाहोते.
- a) आमावस्या b) पोर्णीमा
c) अष्टमी d) यापैकीनाही
- प्र. 24 21 मार्चला सूर्यकिरणे ---- वरलंबरुपपडतात.
- a) कर्कवृत्त b) विषुववृत्त
c) मकरवृत्त d) यापैकीनाही
- प्र. 25 21 डिसेंबरला सूर्यकिरणे ---- वरलंबरुपपडतात.
- a) कर्कवृत्त b) विषुववृत्त
c) मकरवृत्त d) यापैकीनाही
- प्र. 26 22 सप्टेंबरला सूर्यकिरणे ---- वरलंबरुपपडतात.
- a) कर्कवृत्त b) विषुववृत्त
c) मकरवृत्त d) यापैकीनाही
- प्र. 27 21 जूनला सूर्यकिरणे ---- वरलंबरुपपडतात.
- a) कर्कवृत्त b) विषुववृत्त
c) मकरवृत्त d) यापैकीनाही
- प्र. 28 सूर्य आणि पृथ्वी यांच्या दरम्यान चंद्र आल्यास ---- ग्रहणहोते.
- a) चंद्रग्रहण b) सूर्यग्रहण c) पृथ्वीग्रहण d) यापैकीनाही
- प्र. 29 सूर्य आणि चंद्र यांच्या दरम्यान पृथ्वी आल्यास ---- ग्रहणहोते.
- a) चंद्रग्रहण b) सूर्यग्रहण
c) पृथ्वीग्रहण d) यापैकीनाही
- प्र. 30 दक्षिण गोलार्धात सूर्य असल्यास उत्तर गोलार्धात ---- ऋतु असतो.

- a) उन्हाळा b) हिवाळा
c) पावसाळा d) यापैकीनाही
- प्र. 31 उत्तरगोलार्धातसूर्यअसल्यासदक्षिणगोलार्धात — ऋतुअसतो.
a) उन्हाळा b) पावसाळा
c) हिवाळा d) यापैकीनाही
- प्र. 32 चंद्रहा — आहे.
a) ग्रह b) तारा
c) उपग्रह d) यापैकीनाही
- प्र. 33 ज्योतिर्विज्ञानभूगोल — भूगोलाचीशाखाआहे.
a) मानवीभूगोल b) सामाजिकभूगोल
c) सांस्कृतिकभूगोल d) प्राकृतिकभूगोल
- प्र. 34 भरतीआणिओहोटीमध्ये — तास — मिनिटाचाफरकअसतो.
a) 24, 12 b) 6, 12
c) 12, 24 d) 24, 12
- प्र. 35 भारताचीप्रमाणवेळ — रेखावृत्तवरीलनिश्चितकरण्यातआलीआहे.
a) $82 \frac{1}{2}^{\circ}$ b) 80°
c) $90 \frac{1}{2}^{\circ}$ d) 100°
- प्र. 36 सूर्याचाव्यास — किमी. आहे
a) 140000 b) 1384000
c) 1500000 d) 12000
- प्र. 37 धुमकेतूचाशोध — शास्त्रज्ञानेलावला.
a) एडमंडहॅले b) लाप्लास
c) कांट d) यापैकीनाही
- प्र. 38 पृथ्वीचीविभागणी — मुख्यभूतबकामध्येकेलीआहे.
a) 20 b) 30
c) 16 d) 24
- प्र. 39 अंतरराष्ट्रीयवाररेषा — महासागरातूनजाते.
a) पॅसिफिक b) अटलांटिक
c) हिंदी d) यापैकीनाही
- प्र. 40 180° पूर्व व पश्चिमरेखावृत्तला — असेम्हणतात.
a) ग्रिनविचवेळ b) मुळरेखावृत्त
c) अंतरराष्ट्रीयवाररेषा d) यापैकीनाही

This question paper contains 2 printed pages]

RA—158—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

JUNE/JULY, 2022

GEOGRAPHY

Paper – I

(An Introduction to Physical Geography)

(Saturday, 11-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) Attempt All questions.
(ii) Use of map stencils is allowed.
(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) नकाशा स्टेन्सीलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
(iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व आराखडे काढा.

1. Define Physical Geography and explain its nature.
प्राकृतिक भूगोलाची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

15

Or

(किंवा)

Write about the solar system.

सूर्यमालेविषयी माहिती लिहा.

2. Examine the Continental Drift Theory of Wegner.
वेगनरच्या भूखंड वहन सिद्धांताचे परीक्षण करा.

15

P.T.O.

Or

(किंवा)

Explain the consequences of Earth revolution.

पृथ्वीच्या परिभ्रमणाचे परिणाम स्पष्ट करा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Importance of Physical Geography
- (ii) Nebular theory of Laplace
- (iii) Plateau
- (iv) Rotation of the Earth.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) प्राकृतिक भूगोलाचे महत्त्व
- (ii) लाप्लासचा तेजोमेघ सिद्धांत
- (iii) पठार
- (iv) पृथ्वीचे परिवहन.

This question paper contains 5 printed pages]

A—198—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

GEOGRAPHY

Paper II

(Climatology)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 5-4-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketch wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(iv) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्यत्या ठिकाणी सुबक आकृत्या आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iv) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (1-10) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

(1) layer is called as the protective layer of the earth.

(a) Ionosphere

(b) Stratosphere

(c) Ozonosphere

(d) Troposphere

P.T.O.

- या थराला पृथ्वीचे संरक्षण कवच असे म्हणतात.
- (a) दलांबर (b) स्थितांबर
(c) ओझोनांबर (d) तपांबर
- (2) In 1607 prepared thermometer.
- (a) Torricelli (b) Pascal
(c) Supan (d) Gallileo
- इ.स. 1607 मध्ये यांनी तापमापक तयार केला.
- (a) टॉरिसेली (b) पास्कल
(c) सुपन (d) गॅलिलिओ
- (3) In southern himisphere side of mountain receives more solar energy.
- (a) North (b) South
(c) East (d) West
- दक्षिण गोलार्धात पर्वताच्या बाजूवर मिळणाऱ्या सौरशक्तीचे प्रमाण जास्त असते.
- (a) उत्तर (b) दक्षिण
(c) पूर्व (d) पश्चिम
- (4) winds are known as Westerlies.
- (a) Trade (b) Anti Trade
(c) Polar (d) None of these
- वारे पश्चिमी वारे म्हणून ओळखले जातात.
- (a) व्यापारी (b) प्रतिव्यापारी
(c) ध्रुवीय (d) यापैकी नाही
- (5) A cyclone has a centre of pressure.
- (a) Low (b) High
(c) Medium (d) None of these

आवर्ताच्या केंद्रभागी हवेचा दाब असतो.

- (a) कमी (b) जास्त
(c) मध्यम (d) यापैकी नाही

(6) Tropopause separates layers of the Atmosphere.

- (a) Troposphere and Ionosphere
(b) Stratosphere and Ionosphere
(c) Troposphere and Stratosphere
(d) None of the above

तपस्तब्धी वातावरणाच्या थरांना वेगळे करते.

- (a) तपांबर आणि आयनांबर
(b) स्थितांबर आणि आयनांबर
(c) तपांबर आणि स्थितांबर
(d) वरीलपैकी नाही

(7) There are types of condensation.

- (a) Four (b) Two
(c) Five (d) Three

सांद्रिभवनाचे प्रकार आहेत.

- (a) चार (b) दोन
(c) पाच (d) तीन

(8) Climatology is the study of

- (a) Atmosphere (b) Lithosphere
(c) Biosphere (d) Hydrosphere

हवामानशास्त्रात चे अध्ययन केले जाते.

- (a) वातावरण (b) शिलावरण
(c) जीवावरण (d) जलावरण

WT

(4)

A—198—2017

- (9) is a local wind.
- (a) Polar wind (b) Chinook
(c) Easterlies (d) None of these
- हे स्थानिक वारे आहेत.
- (a) ध्रुवीय वारे (b) चिनूक
(c) पूर्वीय वारे (d) यापैकी नाही
- (10) There are types of humidity.
- (a) Two (b) Four
(c) Three (d) Five
- आर्द्रतेचे प्रकार आहेत.
- (a) दोन (b) चार
(c) तीन (d) पाच

Theory

2. Explain the nature of climatology. 10
हवामानशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- Or
(किंवा)
- State the composition of Atmosphere.
वातावरणाची घटना सांगा.
3. State the types of humidity. 10
आर्द्रतेचे प्रकार सांगा.
- Or
(किंवा)
- Write in detail about the types of planetary winds.
ग्रहिय वाऱ्याच्या प्रकाराविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

This question paper contains 5 printed pages]

B—184—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

GEOGRAPHY

Paper II

(Climatology)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 14-10-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary

(iv) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या, आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iv) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (1-10)

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10) :

(1) layer is known as Kennely-Heaviside Layer.

(A) 'D'

(B) 'F'

(C) 'E'

(D) None of these

(A) 'डी'

थराला केनली हेविसाईड थर म्हणून ओळखतात.

(B) 'एफ'

(C) 'ई'

(D) यापैकी नाही

P.T.O.

(2) In hemisphere winds deflect towards right direction from their initial path.

- (A) Northern (B) Southern
(C) Eastern (D) Western

..... गोलार्धात वारे आपल्या मुळ दिशेपासून उजवीकडे विचलित होतात.

- (A) उत्तर (B) दक्षिण
(C) पूर्व (D) पश्चिम

(3) gas is different from others.

- (A) Oxygen (B) Neon
(C) Helium (D) Krypton

..... हा वायू इतरांपेक्षा वेगळा आहे.

- (A) ऑक्सिजन (B) निऑन
(C) हेलियम (D) क्रिप्टॉन

(4) Ferrel's law is related with the

- (A) Humidity
(B) Wind direction
(C) Atmospheric pressure
(D) None of the above

फरेलचा नियम शी संबंधित आहे.

- (A) आर्द्रता
(B) वान्याची दिशा
(C) वातावरणीय दाब
(D) वरीलपैकी नाही

(5) The constitutes 78.08 percent of volume in the present day atmosphere.

- (A) Nitrogen (B) Argon
(C) Oxygen (D) Carbon dioxide

वर्तमान परिस्थितीतील वातावरणात वायूचे प्रमाण 78.08 टक्के आहे.

- (A) नायट्रोजन (B) आर्गॉन
(C) ऑक्सिजन (D) कार्बन डायऑक्साईड

(6) When the earth is farthest from the sun is called

- (A) Aphelion (B) Perihelion
(C) Equinox (D) None of these

जेव्हा पृथ्वी सूर्यापासून जास्तीत जास्त अंतरावर असते, त्यास म्हणतात.

- (A) अपसूर्य स्थिती (B) उपसूर्य स्थिती
(C) विषुव दिन (D) यापैकी नाही

(7) Wind velocity is measured in

- (A) Inch (B) Knots
(C) M.B. (D) None of these

वाऱ्याचा वेग मध्ये मोजले जाते.

- (A) इंच (B) नॉट्स
(C) एम.बी. (D) यापैकी नाही

(8) There are types of Rainfall.

- (A) Two (B) Four
(C) Five (D) Three

पर्जन्याचे प्रकार आहेत.

- (A) दोन (B) चार
(C) पाच (D) तीन

P.T.O.

WT

(4)

B—184—2017

(9) Decrease in temperature with increasing altitude from sea level is known as

- (A) Lapse rate
- (B) Inversion temperature
- (C) Adiabatic lapse rate
- (D) None of the above

समुद्रसपाटीपासून उंचीनुसार तापमान कमी होण्याच्या प्रमाणाला असे म्हणतात.

- (A) लोपदर
- (B) तापमान विपरीतता
- (C) आडियाबेटिक न्हास दर
- (D) वरीलपैकी नाही

(10) layer of the atmosphere reflects radio waves.

- (A) Stratosphere
- (B) Troposphere
- (C) Ionosphere
- (D) Exosphere

वातावरणाचा थर रेडीओ लहरी परावर्तित करतो.

- (A) स्थितांबर
- (B) तपांबर
- (C) आयनांबर
- (D) बाह्यांबर

Theory

2. Explain the scope of Climatology.

हवामानशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the types of humidity.

आर्द्रतेचे प्रकार स्पष्ट करा.

3. State the factors affecting on the distribution of Insolation.

सौरशक्तीच्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक सांगा.

Extra

This question paper contains 4 printed pages]

A—217—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)

GEOGRAPHY

Paper II

(Climatology)

(MCQ + Theory)

(Saturday, 20-10-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) Attempt all questions.
(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.
(iii) Use of map stencils is allowed.
(iv) All questions carry equal marks.
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) योग्यत्या ठिकाणी सुवक आकृत्या आराखडे काढणे आवश्यक आहे.
(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
(iv) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

10

1. Multiple Choice Questions (1-10) :

बहुपर्यायी प्रश्न (1-10)

- (1) On the sun is at tropic of capricorn.
(A) 21st December (B) 21st July
(C) 21st June (D) 22nd March
..... या दिवशी सूर्य मकरवृत्तावर असतो.
(A) 21 डिसेंबर (B) 21 जूलै
(C) 21 जून (D) 22 मार्च

P.T.O.

- (2) is also known as Kennely Heaviside layers.
 (A) 'E' layer (B) 'F' layer
 (C) 'D' layer (D) None of these
 हा केनिली हेविसाईड थर म्हणूनही ओळखला जातो.
 (A) 'इ' थर (B) 'एफ' थर
 (C) 'डी' थर (D) यापैकी नाही
- (3) is not an element of weather.
 (A) Air pressure (B) Temperature
 (C) Rainfall (D) Ozone
 हे हवेचे अंग नाही.
 (A) वायूदाव (B) तापमान
 (C) पर्जन्य (D) ओझोन
- (4) In tropical region the center of the cyclone is called as
 (A) Front (B) Eye
 (C) Col (D) Trough
 उष्ण कटिबंधीय आवर्ताच्या कमी दावाच्या केंद्रास म्हणतात.
 (A) आघाडी (B) डोळा
 (C) कोल (D) द्रोणी
- (5) There are types of humidity.
 (A) Three (B) Four
 (C) Five (D) Two
 आर्द्रतेचे प्रकार आहेत.
 (A) तीन (B) चार
 (C) पाच (D) दोन

- (6) There are high pressure belts on the earth.
 (A) Three (B) Four
 (C) Two (D) Five
 पृथ्वीवर जास्त दाबाचे पट्टे आहेत.
 (A) तीन (B) चार
 (C) दोन (D) पाच
- (7) The standard air pressure at the sea level is
 (A) 1002.2 Mb (B) 1011.2 Mb
 (C) 1013.2 Mb (D) 1010.2 Mb
 समुद्रसपाटीवर हवेचा प्रमाणित दाब इतका आहे.
 (A) 1002.2 मि.बार (B) 1011.2 मि.बार
 (C) 1013.2 मि.बार (D) 1010.2 मि.बार
- (8) The constitutes 20.95 percent of volume in the present day atmosphere.
 (A) Nitrogen (B) Argon
 (C) Oxygen (D) Carbon dioxide
 वर्तमान परिस्थितीतील वातावरणात वायूचे प्रमाण 20.95 टक्के आहे.
 (A) नायट्रोजन (B) ऑर्गॉन
 (C) ऑक्सिजन (D) कार्बन-डायऑक्साईड
- (9) The word 'Monsoon' has originated from language.
 (A) Greek (B) Latin
 (C) Sanskrit (D) Arabic
 मान्सून हा शब्द भाषेपासून अस्तित्वात आला आहे.
 (A) ग्रीक (B) लॅटिन
 (C) संस्कृत (D) अरेबिक

(10) are known as Easterlies.

- (A) Polar winds (B) Anti-trade winds
(C) Trade winds (D) Loo winds

..... हे पूर्वीचे वारे म्हणून ओळखले जातात.

- (A) ध्रुवीय वारे (B) प्रति-व्यापारी वारे
(C) व्यापारी वारे (D) 'लू' वारे

Theory

2. Define weather and explain its elements in detail. 10
हवेची व्याख्या सांगून तीचे अंगे सविस्तर स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the types of planetary winds.

ग्रहीय वाऱ्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

3. Write in detail about the types of humidity. 10
आर्द्रतेच्या प्रकाराविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the structure of Atmosphere.

वातावरणाची संरचना स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any two of the following : 10

- (i) Types of condensation
(ii) Scope of climatology
(iii) Fohn wind
(iv) Vertical Distribution of Air Pressure

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) सांद्रिभवनाचे प्रकार
(ii) हवामानशास्त्राची व्याप्ती
(iii) फॉन वारे
(iv) हवेच्या भाराचे उर्ध्व वितरण.

HD - 201

12:00 to 1:00

S.R.T.M.U. Nanded

Faculty of Humanities

B.A. Examination Winter - 2020

(Cluster Code : HD)

Class :- B.A. I

Sem :- I

Name of Subject :- Geography

Paper title :- मानवीय भूगोल (Intorduction to Human Geography) Paper No:- II

Time : 1 hour

Maximum Marks : 40

Date :

Time : to

- N.B. :- i) Attempt All questions.
ii) All questions carry equal marks.
iii) Use OMR answer sheet.

MCQS

- 1) मानवी वंशाच्या वर्गीकरणाचे आधार म्हणून निश्चित लक्षणात खालील कोणत्या बाबीचा समावेश होतो.
A) त्वचेचा रंग B) केस C) चेहरा D) उंची
- 2) खालीलपैकी कोण निश्चयवादाशी संबधीत आहे. ?
A) अरिस्टॉटल B) ब्लाश C) टेलर D) बोदिन
- 3) हॉटेनटॉट वंशाचे लोक कोणत्या ठिकाणी आढळतात. ?
A) कलहारी वाळवंट B) तैगा प्रदेश C) आस्ट्रेलिया D) भारत
- 4) नागा जमातीचे लोक खालीलपैकी कोठे आढळतात. ?
A) आग्नेय भारत B) पश्चिम भारत C) उत्तर भारत D) ईशान्य भारत
- 5) "Man is a product of Earth's Surface" हे वाक्य कोणाचे आहे. सुर
A) हर्टिंगटन B) सेम्पुल C) टेलर D) सावर
- 6) पर्यावरणाला पोलीस नियंत्रकाची उपमा कोणी दिली ?
A) टेलर B) टेथन C) हर्बर्टसन D) चीशाल्म
- 7) "भूगोल विश्वकोश" हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
A) स्ट्रॅबो B) अरिस्टॉटल C) मॉटेस्कु D) बोदिन
- 8) "Blanket Theory" मध्ये निश्चयवादाचे विचार कोणी मांडले ?
A) जीन बोदिन B) मॉटेस्कु C) हिप्पोक्रट्स D) हंबोल्ट
- 9) "अर्डकुंडे" या ग्रंथाची निर्मिती कोणी केली ?
A) रॅटझेल् B) हंबोल्ट C) बोदिन D) कार्ल रिटर

...2...

- 10) कार्ल रिटर हे भूगोल तज्ञ कोणत्या देशाचे ओहत.?
A) इंग्लंड B) जर्मनी C) फ्रान्स D) रशिया
- 11) "Anthropogeography" हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
A) फ्रेडरिक रॅटझेल B) डिमोलीस C) कार्ल रिटर D) ब्लाश
- 12) "Man lives on the Earth, he depends on the Earth" असे कोणी म्हटले आहे.?
A) हिप्पोक्रेटस B) इसा बोमेन C) ब्लाश D) जीन बूस
- 13) "थांबा व जा निश्चयवादाचे" जनक कोण आहेत ?
A) ब्लाश B) फेबव्हरे C) टेलर D) सेम्पूल
- 14) "The compass of Geography" हा ग्रंथ कोणी लिहिला.?
A) मार्टिन B) बकील C) ब्लाश D) स्पेट
- 15) खालीलपैकी कोणती शाखा मानवी भूगोलाची शाखा नाही.
A) आर्थिक भूगोल B) नागरी भूगोल C) हवामानशास्त्र D) सामाजिक भूगोल
- 16) वंशाचे किती मुख्य प्रकार आहेत ?
A) 3 B) 4 C) 5 D) 6
- 17) आफ्रिकेतील बुश्मेन जमातीचे लोक कोणत्या वंशाचे आहेत ?
A) कॉकेसाईड B) मंगोलाईड C) द्रविडीएन D) निग्रॉईड
- 18) वंशाचे वर्गीकरण खालीलपैकी कशाच्या आधारे केला जात नाही ?
A) त्वचेचा रंग B) केस C) वय D) डोळ्याचा रंग
- 19) एस्किमो जमात खालीलपैकी कोणत्या वंशाच्या प्रकारात मोडते ?
A) कॉकेसाईड B) मंगोलाईड C) द्रविडीएन D) निग्रॉईड
- 20) एस्किमो जमातीच्या हिवाळ्यातील (बर्फापासून बनवलेले) घरास काय म्हणतात ?
A) ट्युपीक B) इग्लू C) गोदुल D) युर्ट
- 21) कलहारी वाळवंटी प्रदेशात कोणती जमात आढळते ?
A) एस्किमो B) मसाई C) बुश्मेन D) रेड इंडियन
- 22) नागा जमातीचे मुख्य हत्यार भाला असून त्यास काय म्हणतात ?
A) कयाक B) हार्पून C) स्लेज D) दाओ
- 23) एस्किमो जमातीचे मुख्य शस्त्र कोणते ?
A) निमियाक B) कॉमिक C) कयाक D) धनुष्यबाण
- 24) संभववाद ही संकल्पना खालीलपैकी कोणी मांडली नाही ?
A) ब्लाश B) जीन बूस C) मॉटेस्क्यू D) बोदिन
- 25) बुश्मेन जमातीच्या घरातील भांडी कशापासून बनवलेले असतात ?
A) लोखंड B) माती C) तांबे D) अल्युमिनियम

...3...

- 26) नागलँड व आसपासच्या प्रदेशात राहणारी कोणती जमात आहे ?
A) तोडा B) नागा C) मिल्ल D) गॉड
- 27) निलगिरी पर्वतीय प्रदेशात कोणती जमात आढळते ?
A) तोडा B) नागा C) मिल्ल D) गॉड
- 28) कॅम्ब्रिज हा वैश्विक ग्रंथ कोणी लिहीला ?
A) फ्रेडरिक च्याटझेल् B) डिमोर्लीस C) कार्ल रिटर D) हंबोल्ट
- 29) पोलोनिसिअन वंशाचे लोक खालीलपैकी कोणत्या प्रदेशात राहतात ?
A) भारत B) इराण C) न्युझीलंड D) यापैकी नाही
- 30) रंगाने पिचळसर असणारा वंश प्रकार कोणता आहे ?
A) कॉकेसाइड B) मंगोलाईड C) निग्रोईड D) यापैकी नाही
- 31) मानवी जिवनावर परिणाम करणाऱ्या पर्यावरणाच्या घटकांचा अभ्यास म्हणजे मानवी भूगोल होय अशी व्याख्या मानवी भूगोलाची कोणी केली ?
A) फ्रेडरिक च्याटझेल् B) डिमोर्लीस C) कार्ल रिटर D) हंबोल्ट
- 32) मानवी उत्क्रांतीची सुरुवात कोणत्या खंडात झाली आहे ?
A) आशिया B) युरोप C) आफ्रिका D) ऑस्ट्रेलिया
- 33) विदाल-दि-ला-ब्लाश हे भूगोल तज्ञ कोणत्या देशाचे आहेत ?
A) जर्मनी B) फ्रान्स C) रशिया D) भारत
- 34) तोडा जमातीचे लोक खालीलपैकी कोणते मुख्य व्यवसाय करतात ?
A) खाणकाम B) शेती C) पशुपालन D) मासेमारी
- 35) बुश्मेन जमातीच्या लोकांचा मुख्य व्यवसाय कोणता आहे ?
A) खाणकाम B) शिकार C) पशुपालन D) मासेमारी
- 36) खालीलपैकी कोणती जमात दुंड्रा प्रदेशात राहते ?
A) एस्किमो B) तोडा C) मिल्ल D) मसाई
- 37) खालीलपैकी कोणती शाखा मानवी भूगोलाची शाखा नाही ?
A) सामाजिक भूगोल B) जैविक भूगोल C) कृषी भूगोल D) नागरी भूगोल
- 38) मिल्ल जमातीचे लोक खालीलपैकी कोणत्या राज्यात आढळतात ?
A) जम्मू काश्मीर B) तामिळनाडू C) आसाम D) महाराष्ट्र
- 39) ऐनु वंश प्रकार कोणत्या देशात आढळतो ?
A) जपान B) रशिया C) भारत D) कॅनडा
- 40) खालीलपैकी कोणती जमात सर्वभक्षी म्हणून ओळखली जाते ?
A) एस्किमो B) मसाई C) बुश्मेन D) रेड इंडिअन

This question paper contains 2 printed pages]

RA—216—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

JUNE/JULY, 2022

GEOGRAPHY

Paper II

(An Introduction to Human Geography)

(Tuesday, 14-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

1. Define Human Geography and explain its branches.

15

मानवी भूगोलाची व्याख्या देऊन मानवी भूगोलाच्या शाखा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Define Human Races and explain its bases of Racial Classification.

मानवी वंशाची व्याख्या देऊन मानवी वंशाच्या वर्गीकरणाचे आधार स्पष्ट करा.

2. Explain the concept of Determinism with examples.

15

निसर्गवाद संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा.

P.T.O.

(2)

RA—216—2022

Or

(किंवा)

Explain the details about Bushmen tribe.

बुशमेन जमातीविषयी सविस्तर विवेचन करा.

3. Write short notes on any *two* of the following : 10

- (i) Significance of study of Human Geography
- (ii) Racial Differentiation
- (iii) Possibilism
- (iv) Toda tribe.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) मानवी भूगोलाच्या अभ्यासाचे महत्त्व
- (ii) वांशिक भिन्नता
- (iii) संभववाद
- (iv) तोडा जमात.

RA—216—2022

2

20618C62A36687222CF719D23D100109

This question paper contains 2 printed pages!

RB—122—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

GEOGRAPHY

Paper II

(Introduction to Human Geography)

(Thursday, 23-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवागनी आहे.

1. Define Human Geography and explain its scope.

15

मानवी भूगोलाची व्याख्या सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the details about 'Eskimo' tribe.

'एस्किमो' जमातीविषयी सविस्तर माहिती विशद करा.

2. Define Human Races and explain its bases of Racial Classification.

15

मानवी वंशाची व्याख्या देऊन मानवी वंशाच्या वर्गीकरणाचे आधार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the concept of determinism with examples.

निसर्गवाद संकल्पना उदाहरणासह स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

RB—122—2022

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Branches of Human Geography
- (ii) Evolution of race
- (iii) Stop and Go Determinism
- (iv) Toda Tribe.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) मानवी भूगोलाच्या शाखा
- (ii) वंशाची उत्क्रांती
- (iii) थांबा व जा निसर्गवाद
- (iv) तोडा जमात.

RB—122—2022

2

AC8E850786DCF7766AC8B452A42C200E

This question paper contains 5 printed pages]

S—133—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

GEOGRAPHY

Paper IV

(Oceanography)

(MCQ+Theory)

Saturday, 24-3-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :— (i) Attempt All questions.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.
(iv) Use of map stencils is allowed.
(i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.
(iv) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

MCQ

1. Fill in the blanks Questions (i)—(x) :

10

रिकाच्या जागा भरा प्रश्न (i)—(x) :

- (i) Oceanography is the study of

(A) Hydrosphere

(B) Lithosphere

(C) Atmosphere

(D) Biosphere

P.T.O.

सागरशास्त्रात चा अभ्यास केला जातो.

- (A) जलावरण (B) शिलावरण
(C) चातावरण (D) जीवावरण

(ii) decade is known as international decade for ocean research.

- (A) 1950 (B) 1960
(C) 1970 (D) 1980

..... दशक आंतरराष्ट्रीय सागरी संशोधनाचे दशक म्हणून ओळखले जाते.

- (A) 1950 (B) 1960
(C) 1970 (D) 1980

(iii) In 1872 expedition was carried out to study oceans.

- (A) Challenger (B) Manchester
(C) Tuskrora (D) Metior

महासागराचा अभ्यास करण्यासाठी 1972 मध्ये मोहीम सुरु झाली होती.

- (A) चॅलेंजर (B) मॅचेस्टर
(C) टस्करोरा (D) मिटीऑर

(iv) Abyssal plain has occupied oceanic area.

- (A) 46% (B) 56%
(C) 66% (D) 76%

सागरी मैदानाने सागरी क्षेत्राच्या क्षेत्र व्यापले आहे.

- (A) 46% (B) 56%
(C) 66% (D) 76%

(v) ocean resemble letter 'S' of English alphabate.

- (A) Pacific (B) Atlantic
(C) Indian (D) Arctic

..... महासागराचा आकार इंग्रजीतील 'S' अक्षरसारखा आहे.

- (A) पॅसिफीक (B) अटलांटिक
(C) हिंदी (D) आर्कटिक

(v) Albatros plateau are in ocean.

- (A) Indian (B) Atlantic
(C) Pacific (D) Arctic

अल्बर्टोस पठार महासागरात आहे.

- (A) हिंदी (B) अटलांटिक
(C) पॅसिफीक (D) आर्कटिक

(vi) One fathom is equal to feet.

- (A) 4 (B) 6
(C) 8 (D) 10

एक फॅदम बरोबर फूट.

- (A) 4 (B) 6
(C) 8 (D) 10

(vii) sea has highest salinity.

- (A) Red (B) Baltic
(C) Arabian (D) Dead

..... सागराची क्षारता जास्त आहे.

- (A) लाल (B) बाल्टिक
(C) अरबी (D) मृत

(ix) ocean current is cold.

- (A) Humboldt (B) Sushima
(C) British Columbia (D) Madagascar

P.T.O.

..... हा सागरी प्रवाह थंड आहे.

- (A) हंबोल्ट (B) सुशिम
(C) ब्रिटीश कोलंबीया (D) पादागारकर

(x) The distance between the earth and the moon is maximum when the moon is in position.

- (A) Aphelion (B) Perihelion
(C) Perigee (D) Apogee

..... स्थिति असताना पृथ्वी व चंद्र यांच्या मधील अंतर जास्त असते.

- (A) अपसूर्यस्थिती (B) उपसूर्यस्थिती
(C) उपभूस्थिती (D) अपभूस्थिती

Theory

2. Define Oceanography and explain its scope.

10

सागरशास्त्राची व्याख्या सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the types of ocean waves.

सागरी लाटांचे प्रकार स्पष्ट करा.

3. Explain the factors affecting on temperature of ocean water.

10

सागर जलाच्या तापमानावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write about ocean floor of Atlantic ocean.

अटलांटिक महासागराच्या तळरचने विषयी लिहा.

This question paper contains 4 printed pages]

B—169—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (Second Semester) (Backlog) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2019

GEOGRAPHY

Paper-IV

(Oceanography)

(MCQ + Theory)

(Monday, 23-12-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रदन सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

MCQ

10

1. Fill in the blanks (i-x) :

रिकाऱ्या जागा भरा (i-x) :

(i) is studied in Oceanography.

(A) Hydrosphere

(B) Lithosphere

(C) Atmosphere

(D) Biosphere

..... चा अभ्यास सागरशास्त्रात केला जातो.

(A) जलावरण

(B) शिलावरण

(C) वातावरण

(D) जिवावरण

(ii) Centre for the International Oceanic Research Organization is at

(A) New York

(B) Mumbai

(C) Copenhagen

(D) Tokyo

P.T.O.

WT

(2)

B-169-2019

आंतरराष्ट्रीय सागरी संशोधनाचे केंद्र येथे आहे.

- (A) न्यूयॉर्क (B) मुंबई
(C) कोपनहेगन (D) टोकीयो

(iii) The highest number of trenches are found in Ocean.

- (A) Indian (B) Atlantic
(C) Arctic (D) Pacific

..... महासागरात सर्वात जास्त गर्ता आढळतात.

- (A) हिन्दी महासागर (B) अटलांटिक महासागर
(C) आर्क्टिक महासागर (D) पॅसीफीक महासागर

(iv) The average salinity of the ocean water is

- (A) 50‰ (B) 35‰
(C) 40‰ (D) 45‰

महासागरी पाण्याची सरासरी क्षारता आहे.

- (A) 50‰ (B) 35‰
(C) 40‰ (D) 45‰

(v) Shape of the Ocean is like 'M' Alphabet.

- (A) Pacific (B) Arctic
(C) Atlantic (D) Indian

..... महासागराचा आकार 'M' या अक्षरासारखा आहे.

- (A) पॅसीफीक (B) आर्क्टिक
(C) अटलांटिक (D) हिन्दी

(vi) ocean current is cold.

- (A) Humbolt (B) Sushima
(C) British Columbia (D) Madagascar

..... हा सागरी प्रवाह थंड आहे.

- (A) हंबोल्ट (B) सुशिमा
(C) ब्रिटीश कोलंबीया (D) मादागास्कर

(vii) In 1872 expedition was carried out to study oceans.

- (A) Metior (B) Tuskrorra
(C) Manchester (D) Challenger

महासागराचा अभ्यास करण्यासाठी 1872 मध्ये मोहिम सुरु झाली होती.

- (A) मिटीऑर (B) टस्करोरा
(C) मँचेस्टर (D) चॅलेंजर

(viii) day neap tide occurs.

- (A) Full moon (B) Quarter moon
(C) Ashtmi (D) None of these

..... दिवशी भांगाची भरती येते.

- (A) फोर्णिमा (B) चतुर्थी
(C) अष्टमी (D) यापैकी नाही

(ix) Abyssal plain has occupied oceanic area.

- (A) 76% (B) 66%
(C) 56% (D) 46%

सागरी मैदानाने सागरी क्षेत्राच्या क्षेत्र व्यापले आहे.

- (A) 76% (B) 66%
(C) 56% (D) 46%

(x) The distance between the Earth and the Moon is minimum, when the Moon is in position.

- (A) Apogee (B) Perigee
(C) Perihelion (D) Alphelion

..... स्थितीत अस्ताना पृथ्वी व चंद्र यामधील अंतर सर्वात कमी असते.

- (A) अपभूस्थिती (B) उपभूस्थिती
(C) उपसुर्यस्थिती (D) अपसुर्यस्थिती

P.T.O.

WT

(4)

B—169—2019

Theory

2. Explain the definition and scope of Oceanography. 10
सागरशास्त्राची व्याख्या सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write about the Pacific Ocean floor.

पॅसिफिक महासागराच्या तळरचने विषयी माहिती लिहा.

3. Explain the currents of Atlantic Ocean. 10
अटलांटिक महासागरातील सागरी प्रवाह स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the factors affecting on salinity of ocean water.

सागर जलाच्या क्षारतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any *two* of the following : 10

(i) Trenches

(ii) Nature of Oceanography

(iii) Neap Tide

(iv) Causes of ocean waves.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) सागरी गर्ता

(ii) सागरशास्त्राचे स्वरूप

(iii) भांगाची भरती

(iv) सागरी लाटांची कारणे.

B—169—2019

4

Sri. Yashwantrao Chavan Mahavidyalaya
LIBRARY

FACULTY OF HUMANITIES
B.A.(FRIST YEAR) SEM-II EXAMINATION
WINTER-2020
GEOGRAPHY
PAPER-IV
Geomorphology - IV (New)
(MCQ PATTERN)
CLUSTER CODE-(HD)

Maximum Marks:40

Time : 1 Hour

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) दिलेल्या पर्यायातून अधिक उतराचा पर्याय निवडा.
4) नकारात्मक गुण प्रणाली लागू नाही.

- 1) भूरूपशास्त्र ही _____ भूगोलाची शाखा आहे.
A) वस्ती B) कृषी C) मानवी D) प्राकृतिक
- 2) भूकवच व गाभा यांच्या दरम्यान _____ घर आहे.
A) सियाल B) बाह्य गाभा C) प्रावरण D) आंतरगाभा
- 3) कार्बोनेशन हा _____ विदारणाचा प्रकार आहे.
A) रासायनिक B) कापिक C) जैविक D) यापेकी नाही
- 4) संगमरवर हा _____ खडकाचा प्रकार आहे.
A) रुपांतरित B) आग्निजन्य C) स्तरित D) यापेकी नाही
- 5) _____ चा अभ्यास भूरूपशास्त्रात केला जातो.
A) जलावरण B) शिलावरण C) वातावरण D) जीवावरण
- 6) प्रावरण आणि गाभा यांच्या दरम्यान _____ विलगता आहे.
A) कॉर्नेट B) गुटेनबर्ग C) मोहो D) यापेकी नाही
- 7) _____ खडकांना प्राथमिक खडक असे म्हणतात.
A) अग्निजन्य B) रुपांतरित C) स्तरित D) यापेकी नाही
- 8) नदीच्या वृद्धावस्थेत कोणते कार्य प्रभावी असते.
A) वहन B) संघयन C) खनन D) यापेकी नाही
- 9) नदीचे वहन कार्य _____ मध्ये प्रभावी असते.
A) युवावस्था B) वृद्धावस्था C) प्रौढावस्था D) यापेकी नाही
- 10) _____ हे वाऱ्याच्या क्षरण कार्यामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.
A) टांगती दरी B) एस्कर्स C) हिमोढ गिरी D) भूउत्र खडक
- 11) खालीलपैकी कोणती भूरूपशास्त्रची शाखा आहे.
A) हवामानशास्त्र B) किनारी भूरूपशास्त्र C) वस्ती भूगोल D) लोकसंख्या भूगोल
- 12) खालील पैकी कोणते रुपांतरित खडकाचे उदाहरण आहे.
A) बॅथोलिथ B) ग्राफाईट C) मॅकोलिथ D) शीट
- 13) सीमा थराची घनता किती आहे ?
A) 2.7 B) 10.5 C) 2.9 D) 11 पेक्षा जास्त.
- 14) विदारणाचे किती प्रकार आहेत ?
A) एक B) तीन C) दोन D) चार
- 15) घळई हे भूरूप कोणत्या कारकामुळे निर्माण होते ?
A) वारा B) नदी C) सागरी लाटा D) यापेकी नाही
- 16) खालील पैकी कोणती प्रक्रिया वाऱ्याच्या क्षरण कार्याशी निगडित नाही ?
A) अपघर्षण B) अपवहन C) द्रावणीकरण D) सत्रिघर्षण
- 17) खालील पैकी कोणते भूकंपाचे कारण नाही ?
A) भूपट्ट हालचाल B) प्रस्तरभंग C) भूमीपात D) ज्वालामुखी

- 18) ——— लहरी द्वय माध्यातून प्रवास करीत नाहीत.
A) प्राथमिक B) भूपृष्ठ C) बुध्यम D) वरील पैकी नाही
- 19) ——— हे वा-याच्या संघटन कार्यामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.
A) त्रिभूज प्रदेश B) पूर मैदान C) उर्मी घिन्हे D) जैव शिक्ता
- 20) रॉजन् खळगा हे ——— च्या खनन कार्यामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.
A) नदी B) हिमनदी C) वारा D) साटा
- 21) खालील पैकी कोणती शक्ती अंतर्गत शक्ती नाही ?
A) नदी B) ज्वालामुखी C) भूकंप D) भूविचलनकी
- 22) वाढत्या खोलीनुसार पृथ्वीच्या अंतरंगाचे तापमान ———
A) घटते B) वाढते C) स्थिर राहते D) वरील पैकी नाही
- 23) आंतरिक गाभा या धराची घनता ——— आहे.
A) 2.9 B) 2.7 C) 13.3 D) 10
- 24) सील हा ——— प्रकारचा खडक आहे.
A) स्तरित B) रुपांतरित C) अग्निजन्य D) वरील पैकी नाही
- 25) वास्तुकागिरी हे भूरूप ——— संघटन कार्यामुळे निर्माण होते.
A) नदी B) हिमनदी C) वारा D) भूमिगतपाणी
- 26) क्षरणचक्र संकल्पना ——— याने मांडली.
A) एल्.सी.किंग B) हिरोबोटस C) पॅक D) डब्ल्यू.एच.डेव्हिस
- 27) भूकंपलहरीचे मापन कोणत्या उपकरणाद्वारे केले जाते.
A) सिस्मोलॉजी B) सिस्मोग्राफी C) सिस्मोट्रोफी D) यापैकी नाही
- 28) ——— हे हिमनदीच्या संघटन कार्यामुळे निर्माण होणारे भूरूप आहे.
A) त्रिभूज प्रदेश B) लोएस C) हिमोढगिरी D) पूर मैदान
- 29) ——— हे वलीपर्वताचे उत्तम उदाहरण आहे.
A) हिमालय B) अरवली C) सह्याद्री D) सातपुडा
- 30) गटपर्वतांची निर्माती ——— या कारणामुळे होते.
A) वलीकरण B) प्रस्तरभंग C) भूकंप D) यापैकी नाही
- 31) अमेरिकन भूरूपशास्त्रज्ञ डब्ल्यू.एम.डेव्हिस यांनी इ.स. ——— मध्ये क्षरणचक्राची संकल्पना मांडली.
A) 1882 B) 1884 C) 1784 D) 1984
- 32) डब्ल्यू.एम.डेव्हिस यांनी नदीच्या क्षरण चक्राच्या ——— या अवस्था मानल्या आहेत.
A) युवावस्था B) वृद्धावस्था C) प्रौढावस्था D) वरील पैकी सर्व
- 33) हिमनदीच्या क्षरण कार्यामुळे ——— भूरूपाची निर्माती होते.
A) 'V' आकाराची दरी B) 'U' आकाराची दरी C) चारदांग D) धबधबा
- 34) ——— यास भूरूपशास्त्राचा जनक असे म्हणतात.
A) डब्ल्यू.एम.डेव्हिस B) पॅक C) स्ट्रॅलर D) जेम्स हटन
- 35) रसेलच्या मते पृथ्वीची निर्माती ——— वर्षापूर्वी झाली असावी.
A) 320 कोटी B) 420 कोटी C) 520 कोटी D) 620 कोटी
- 36) सिलीका व अॅल्युमिनियम पासून तयार झालेल्या धरास ——— म्हणतात.
A) गाभा B) सायमा C) सियाल D) प्रावरण
- 37) वनस्पतीपासून तयार होणाऱ्या खडकात ——— चे प्रमाण जास्त असते.
A) कॅल्शियम B) शर्करा C) कार्बन D) ऑक्सीजन
- 38) भूरूपशास्त्राचे स्वरूप ——— आहे.
A) मंद B) स्थिर C) गतिमान D) यापैकी नाही
- 39) वनस्पती, प्राणी व मानव यांच्यामुळे होणाऱ्या विदारणास ——— विदारण म्हणतात.
A) भौतिक B) कार्याक C) रासायनिक D) जैविक
- 40) पृथ्वीवरील ——— भाग वाळवंटी प्रदेशाने व्यापला आहे.
A) 10% B) 20% C) 30% D) 40%

This question paper contains 2 printed pages]

RA—190—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

GEOGRAPHY

Paper IV

(Geomorphology)

(Monday, 13-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Use of map stencils is allowed.

(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या व आराखडे काढा.

1. Explain the nature and scope of Geomorphology.

15

भूरूपशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write in detail about the igneous rocks.

अग्निजन्य खडकाची सविस्तर माहिती लिहा.

P.T.O.

WT

(2)

RA-190-2022

2. Explain the causes and effects of earthquake.

15

भूकंपाची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the landforms made by depositional work of river.

नदीच्या संचयन कार्यामुळे निर्माण होणाऱ्या भूरूपाचे वर्णन करा.

3. Write short notes on any two of the following :

10

(i) Core

(ii) Mushroom rock

(iii) Biological weathering

(iv) Faulting.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) गाभा

(ii) भूछत्र खडक

(iii) जैविक विदारण

(iv) प्रस्तरभंग.

RA-190-2022

2

This question paper contains 2 printed pages!

RB—112—2022

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

GEOGRAPHY

Paper IV

(Geomorphology)

(Wednesday, 22-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Solve All the questions.

(ii) The use of map stencils is permitted.

(iii) Draw neat diagram wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iii) आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.

1. What is meant by Geomorphology ? Explain its nature and scope. 15

भूरूपशास्त्र म्हणजे काय ? त्याचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is a rock ? Write a detailed information about igneous rocks.

खडक म्हणजे काय ? अग्निजन्य खडकाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

2. What is an earthquake ? Explain the causes and effects of an earthquake. 15

भूकंप म्हणजे काय ? भूकंपाची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

RB—112—2022

Or

(किंवा)

Explain the work of glacier and describe the landforms associated with the erosional work of Glacier.

हिमनदीचे कार्य स्पष्ट करून हिमनदीच्या क्षरण कार्याशी संबंधित भूरूपाचे वर्णन करा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Geomorphology and settlement
- (ii) Types of Folds
- (iii) Delta
- (iv) Mechanical Weathering.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर संक्षिप्त टिपा लिहा :

- (i) भूरूपशास्त्र आणि वस्ती
- (ii) वळ्यांचे प्रकार
- (iii) त्रिभुज प्रदेश
- (iv) कायिक विदारण.

RB—112—2022

2

6BA809D34EEB55856AE74A01D38050A3

Roll No. - 02
02

This question paper contains 4 printed pages]

A-153-2018

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

GEOGRAPHY

Paper IV

(Oceanography)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 16-10-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Attempt all questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्वे प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुचक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

MCQ

1. Fill in the blanks. (1-10)

10

रिकाच्या जागा भर. (1-10)

(1) Oceanography is the study of

(A) Lithosphere (B) Atmosphere

(C) Hydrosphere (D) Biosphere

सागरशास्त्रात चा अभ्यास केला जातो.

(A) शिलावरण (B) वातावरण

(C) जलावरण (D) जीवावरण

(2) decade is known as International decade for ocean research.

(A) 1980 (B) 1970

(C) 1960 (D) 1950

P.T.O.

B5FBDF047EEC3E92637A32503A75FF03

..... दशक आंतरराष्ट्रीय दशक म्हणून ओळखले जाते.

- (A) 1980 (B) 1970
(C) 1960 (D) 1950

(3) To study oceans Mitior Research expedition started during

- (A) 1872-76 (B) 1728-99
(C) 1925-27 (D) 1972-76

महासागराचा अभ्यास करण्यासाठी मिटीऑर संशोधन मोहिम काळत सुरु झाली होती.

- (A) 1872-76 (B) 1728-99
(C) 1925-27 (D) 1972-76

(4) One fathom is equal to feet.

- (A) 10 (B) 8
(C) 6 (D) 4

एक फॅदम वरोवर फुट.

- (A) 10 (B) 8
(C) 6 (D) 4

(5) Albatros Plateau is in Ocean.

- (A) Pacific (B) Atlantic
(C) Indian (D) None of these

अल्बर्टोस पठार महासागरात आहे.

- (A) पैसिफिक (B) अटलांटिक
(C) हिन्दी (D) यापैकी नाही

(6) Sea has the highest salinity.

- (A) Arabian (B) Red
(C) Baltic (D) Dead

..... सागराची क्षारता ज्यास्त आहे.

- (A) अरबी (B) लाल
(C) बॉल्टिक (D) मृत

- (7) When the water level of the ebb is at its lowest it is known as
- (A) Low tide (B) High tide
(C) Range of tide (D) None of these
- ओहोटीच्या वेळी उतरत जाणाऱ्या पाण्याने गाठलेल्या किमान पातळीस म्हणतात.
- (A) निखार (B) समा
(C) भरतीची कक्षा (D) यापैकी नाही
- (8) Currents which flow lower latitude to highest latitude are known as
- (A) Neap tide (B) Cold currents
(C) Warm currents (D) None of these
- निम्न अक्षांशाकडून उच्च अक्षांशाकडे वाहणाऱ्या सागरी प्रवाहाना असे म्हणतात.
- (A) भांगाची भरती (B) शीतप्रवाह
(C) उष्णप्रवाह (D) यापैकी नाही
- (9) Humbolt current is ocean.
- (A) Pacific (B) Atlantic
(C) Indian (D) None of these
- हम्बोल्ट प्रवाह महासागरात आहे.
- (A) पॅसिफिक (B) अटलांटिक
(C) हिंदी (D) यापैकी नाही
- (10) Indonesia islands are in Ocean.
- (A) Indian (B) Atlantic
(C) Pacific (D) Arctic
- इंडोनेशिया बेटे महासागरात आहेत.
- (A) हिंदी (B) अटलांटिक
(C) पॅसिफिक (D) आर्क्टिक

WT

(4)

A-153-2018

Theory

2. Write the definition and scope of Oceanography. 10
सागरशास्त्राची व्याख्या व व्याप्ती लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the equatorial currents of the Atlantic Ocean.
अटलांटिक महासागरातील विषुववृत्तीय प्रवाह स्पष्ट करा.

3. Explain the types of tides. 10
भरती-ओहोटीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write the nature of Ocean floor of Indian Ocean.
हिंदी महासागराची तळरचना लिहा.

4. Write short notes on any two of the following : 10

- (1) Nature of Oceanography
- (2) Continental shelf
- (3) Causes of ocean waves
- (4) Factors affecting on salinity of ocean water

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (1) सागरशास्त्राचे स्वरूप
- (2) भूखंडमंच
- (3) सागरी लाटाची कारणे
- (4) सागरी जलाच्या क्षारतेवर परिणाम करणारे घटक

A-153-2018

4

B5FBDF047EEC3E92637A32503A75FF03

60

This question paper contains 4 printed pages]

A—183—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2017

GEOGRAPHY

Paper V

(Biogeography)

(MCQ + Theory)

(Monday, 3-4-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुवक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(MCQ)

1. Fill in the blanks (questions Nos. 1-10) :

10

रिकाऱ्या जागा भरा (1-10)

(i) is a branch of Physical Geography.

(A) Economic Geography

(B) Population Geography

(C) Biogeography

(D) Cultural Geography

..... ही प्राकृतिक भूगोलची शाखा आहे.

(A) आर्थिक भूगोल

(B) लोकसंख्या भूगोल

(C) जैवीक भूगोल

(D) सांस्कृतिक भूगोल

(ii) is the first animal to be on the earth.

(A) Protozoa

(B) Aerial

(C) Arboreal

(D) None of these

..... हे पृथ्वी तलावर येणारे पहिले प्राणी आहेत.

(A) आदिप्राणी

(B) खेचर

(C) वृक्षचर

(D) यापैकी नाही

P.T.O.

(iii) Based on habitat, plants are classified into types.

- (A) Five (B) Two
(C) Four (D) Three

अधिवासानुसार वनस्पतीचे प्रकार पडतात.

- (A) पाच (B) दोन
(C) चार (D) तीन

(iv) Biogeography is in nature.

- (A) Deterministic (B) Realistic
(C) Neo-deterministic (D) Possibilistic

जैविक भूगोलचे स्वरूप आहे.

- (A) निश्चयवादी (B) वास्तववादी
(C) नव-निश्चयवादी (D) संभववादी

(v) plants occur on the land.

- (A) Aquatic (B) Helophytes
(C) Mesophytes (D) None of these

..... वनस्पती भूपृष्ठावर आढळतात.

- (A) जलीय (B) हॅलोफाईट
(C) स्थलीय (D) यापैकी नाही

(vi) propounded the concept of life zone.

- (A) Pascal (B) Richard
(C) Supan (D) Marian

..... या तज्ञांनी जीव पट्ट्यांची संकल्पना मांडली.

- (A) पास्कल (B) रिचार्ड
(C) सुपन (D) मरिअन

(vii) Study of Geography is helpful for ecological balance.

- (A) Economic (B) Social
(C) Bio (D) Cultural

पारिस्थितीकी संतुलनासाठी भूगोलाच्या अभ्यासाठी मदत होते.

- (A) आर्थीक (B) सामाजिक
(C) जैविक (D) सांस्कृतिक

(viii) depends on food produced by autotrophus.

- (A) Heterotrophus (B) Vegetation
(C) Consumers (D) None of these

स्वयंपोषी निर्माण केलेल्या अन्नावर अवलंबून असतात.

- (A) परपोषी (B) वनस्पती
(C) भक्षक (D) यापैकी नाही

(ix) wrote the book Plantation Fund.

- (A) E.S. Harness (B) M.S. Hunt
(C) Richard (D) J.E. Harming

..... यांनी प्लॅन्टेशन फंड ग्रंथ लिहिला.

- (A) ई.एस. हार्नेस (B) एम.एस. हंट
(C) रिचर्ड (D) जे.ई. हार्मींग

(x) Food chain is of types.

- (A) Four (B) Three
(C) Two (D) Five

अन्नसाखली ही प्रकारची आहे.

- (A) चार (B) तीन
(C) दोन (D) पाच

P.T.O.

WT

(4)

A—183—2017

(Theory)

2. Explain the nature of Biogeography.

10

जैविक भूगोलाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the causes of depletion of Biogeography.

जैवविविधतेच्या न्हासाची कारणे स्पष्ट करा.

3. Classify the plants based on their habitat.

अधिवासानुसार वनस्पतीचे वर्गीकरण करा.

Or

(किंवा)

State the functions of ecosystem.

परिसंस्थेचे कार्य सांगा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

(i) Biogeography as a branch of Physical Geography.

(ii) Classification of animals based on habitat.

(iii) Water ecosystem

(iv) Types of biodiversity.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) जैविक भूगोल प्राकृतिक भूगोलाची शाखा

(ii) अधिवासावर आधारित प्राण्यांचे वर्गीकरण

(iii) जल परिसंस्था

(iv) जैवविविधतेचे प्रकार.

A—183—2017

4

This question paper contains 5 printed pages]

S—175—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

GEOGRAPHY

Paper V

(Biogeography)

(MCQ+Theory)

(Tuesday, 27-3-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(iv) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iv) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. Fill in the blanks [Questions (i)—(x)] :

10

रिकाच्या जागा भरा [प्रश्न (i)—(x)] :

(i) is a science of the geographical distribution of animals and plants.

(A) Climatology

(B) Biogeography

(C) Oceanography

(D) Geomorphology

..... हे वनस्पती व प्राण्यांच्या भौगोलिक वितरणाचा अभ्यास करणारे शास्त्र आहे.

(A) हवामानशास्त्र

(B) जैविक भूगोल

(C) सागरशास्त्र

(D) भूरूपशास्त्र

P.T.O.

(ii) In an ecosystem energy flows through from one animal to other animal.

- (A) Evaporation (B) Solar energy
(C) Food (D) Photosynthesis

परिसंस्थेमध्ये एक प्राण्याकडून दुसऱ्या प्राण्याकडे उर्जेचे स्थलांतर माध्यमातून होते.

- (A) वाष्पीभवन (B) सौर ऊर्जा
(C) अन्न (D) प्रकारा संश्लेषण

(iii) CO₂ changes to as a result of photosynthesis.

- (A) Oxygen (B) Nitrogen
(C) Hydrogen (D) Carbohydrates

प्रकाश संश्लेषण क्रियेद्वारे CO₂ चे रूपांतर मध्ये होते.

- (A) ऑक्सिजन (B) नायट्रोजन
(C) हॉयड्रोजन (D) कार्बोहायड्रेट्स

(iv) plants does not produce fruits and flowers.

- (A) Phanerogams (B) Fungi
(C) Cryptogams (D) Bacteria

..... वनस्पती फळे व फुले तयार करत नाहीत.

- (A) सपुष्प (B) कवक
(C) अपुष्प (D) जीवाणू

(v) Organisms flying in air are known as

- (A) Amphibians (B) Aerial
(C) Aquatic (D) Arboreal

हवेत उडणाऱ्या प्राण्यांना म्हणतात.

- (A) उभयचर (B) खेचर
(C) जलचर (D) वृक्षचर

(vi) Water ecosystem is active in

- (A) Water (B) Land
(C) Air (D) Forest

जल परिसंस्था च्या ठिकाणी कार्यरत असते.

- (A) पाणी (B) भूमी
(C) हवे (D) जंगल

(vii) wrote the book 'Origin of Species'.

- (A) Charles Darwin (B) Karl Ritter
(C) Humboldt (D) Beneto

ओरिजन ऑफ स्पेशिज हा ग्रंथ यांनी लिहिला.

- (A) चार्ल्स डार्विन (B) कार्ल रिटर
(C) हम्बोल्ट (D) बेनेटो

(viii) ecosystem is formed by human beings.

- (A) Aquatic (B) Terrestrial
(C) Cultural (D) Desert

P.T.O.

मानवाने निर्माण केलेल्या परिसंस्थेला म्हणतात.

- (A) जल परिसंस्था (B) भू परिसंस्था
(C) सांस्कृतिक परिसंस्था (D) वाळवंट परिसंस्था

(ix) The word Bio is derived from language.

- (A) Greek (B) Roman
(C) Arabic (D) French

Bio हा शब्द भाषेतून आला आहे.

- (A) ग्रीक (B) रोमन
(C) अरब (D) फ्रेंच

(x) grassland is in South America.

- (A) Steppes (B) Weilds
(C) Prairies (D) Pampas

दक्षिण अमेरिकेत गवताळ प्रदेश आहे.

- (A) स्टेपीज (B) व्हेल्ड
(C) प्रेअरी (D) पंपाज

Theory

2. Define biogeography and explain its nature and scope. 10

जैविक भूगोलाची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is ecosystem ? Explain in brief about terrestrial ecosystem.

परिसंस्था म्हणजे काय ? भू-परिसंस्थे विषयी थोडक्यात माहिती लिहा.

3. Classify the plants on the basis of geographical factor. 10

वनस्पतीचे भौगोलिक घटकाच्या आधारावर वर्गीकरण करा.

This question paper contains 4 printed pages]

A—199—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

GEOGRAPHY

Paper V

(Biogeography)

(MCQ + Theory)

(Friday, 19-10-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :-*
- (i) Attempt all questions.
 - (ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.
 - (iii) Use of map stencils is allowed.
- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
- (ii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.
- (iii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

MCQ

1. Fill in the blanks (questions nos. 1-10) :

10

रिकाच्या जागा भर (1-10)

- (i) There are types of biodiversity.

(A) Four

(B) Three

(C) Two

(D) Five

जैवविविधतेचे प्रकार आहेत.

(A) चार

(B) तीन

(C) दोन

(D) पाच

P.T.O.

(ii) The word Bio is derived from Bios of language.

- (A) Greek (B) Roman
(C) French (D) Arabic

Bio हा शब्द भाषेतील Bios या शब्दापासून तयार झाला आहे.

- (A) ग्रीक (B) रोमन
(C) फ्रेंच (D) अरेबिक

(iii) wrote the book 'Plantation Fund'.

- (A) E. S. Harnes (B) M. S. Hunt
(C) J. E. Harming (D) Richard

..... यांनी 'प्लॅन्टेशन फंड' ग्रंथ लिहिला.

- (A) ई. एस. हार्नेस (B) एम. एस. हंट
(C) जे. ई. हार्मिंग (D) रिचर्ड

(iv) Organisms flying in air are known as

- (A) Amphibians (B) Aquatic
(C) Aerial (D) Arboreal

हवेत उडणाऱ्या प्राण्यांना म्हणतात.

- (A) उभयचर (B) जलचर
(C) खेचर (D) वृक्षचर

(v) Terrestrial ecosystem is of types.

- (A) Five (B) Two
(C) Four (D) Three

भूपरिसंस्थेचे प्रकार आहेत.

- (A) पाच (B) दोन
(C) चार (D) तीन

- (vii) grassland is in South America.
 (A) Steppes (B) Weilds
 (C) Pampas (D) Prairies
 दक्षिण अमेरिकेत गवताळ प्रदेश आहे.
 (A) स्टेपीज (B) व्हेल्ड
 (C) पंपाज (D) प्रेअरीज
- (viii) Classification of plant based on temperature is divided into
 (A) Three (B) Four
 (C) Five (D) Two
 तापमान घटकावर आधारित वनस्पती वर्गीकरणाचे प्रकार पडतात.
 (A) तीन (B) चार
 (C) पाच (D) दोन
- (ix) is a mesophyte plant.
 (A) Mahogany (B) Algae
 (C) Hydrilla (D) None of these
 ही वनस्पती स्थलीय आहे.
 (A) महोगनी (B) शैवाल
 (C) हाइड्रिला (D) वरीलपैकी नाही
- (x) Marine plants are divided in types.
 (A) Two (B) Five
 (C) Three (D) Four
 जलीय वनस्पतीचे प्रकार पडतात.
 (A) दोन (B) पाच
 (C) तीन (D) चार

(x) is a science of geographical distribution of animal and plants.

- (A) Climatology (B) Biogeography
(C) Oceanography (D) Geomorphology

..... हे वनस्पती च प्राण्यांच्या भौगोलिक वितरणाचा अभ्यास करणारे शास्त्र आहे.

- (A) हवामानशास्त्र (B) जैविक भूगोल
(C) सागरशास्त्र (D) भूरूपशास्त्र

Theory

2. Explain the scope of Biogeography. 10
जैविक भूगोलाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the influencing factors of distribution plants.
वनस्पतीच्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

3. State the types of ecosystem. 10
परिसंस्थेचे प्रकार सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the causes of depletion of biodiversity.
जैवविविधतेच्या न्हासाची कारणे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on any two of the following : 10

- (i) Biogeography as a branch of physical geography.
(ii) Nature of biosphere
(iii) Influence of environment on animals
(iv) Conservation of biodiversity.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) जैविक भूगोल प्राकृतिक भूगोलाची शाखा
(ii) जीवावर्णाचे स्वरूप
(iii) प्राण्यावरील पर्यावरणाचा प्रभाव
(iv) जैव विविधितेचे संवर्धन

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY NANDED
Faculty of Humanities
B.A. Examination Winter -2020
(Cluster Code: HD)

Class:-B.A.I

Semester:-II

Name of Subject: - Geography (New)

Paper No. V

Paper title: Population Geography

Maximum Marks-40

Time: 1 hour

Time :To

Date:

.....

N.B. :- i) Attempt All Questions

ii) All questions carry equal marks

iii) Choose the correct answer from the given options

- 1) सर्व प्रश्न सोडवा
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
- 3) दिलेल्या पर्यायातून अचूक उत्तराचा पर्याय निवडा

प्रश्न १) खालीलपैकी कोणता घटक लोकसंख्या वितरणावर परिणाम करतो ?

- a) सामाजिक घटक b) आर्थिक घटक c) ऐतिहासिक घटक d) वरील सर्व

प्रश्न २) २०११ मध्ये भारतातील सर्वात कमी साक्षरता असलेले राज्य कोणते ?

- a) गुजरात b) बिहार c) नागालँड d) महाराष्ट्र

प्रश्न ३) "लोकसंख्या वाढ भूमितीय श्रेणीने होते" ही संज्ञा लोकसंख्या सिद्धांतात कोणी वापरली ?

- a) डॉ.कॅनन b) एलन सेम्पल c) थॉमस मॉल्थस d) हर्टिगटन

प्रश्न ४) जगातील सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेला खंड कोणता ?

- a) आशिया b) उत्तर अमेरिका c) युरोप d) आफ्रिका

प्रश्न ५) भारताची पहिली जनगणना कोणत्या वर्षी सुरू झाली ?

- a) १८७१ b) १९०१ c) १८०५ d) २००१

प्रश्न ६) पर्याप्त लोकसंख्येची संज्ञा कोणी मांडली नाही ?

- a) प्रा.डॉल्टन b) प्रा.रॉबिन्स c) डॉ.कॅनन d) व्हान हंबोल्ट

प्रश्न ७) खालीलपैकी कोणत्या प्रदेशात लोकसंख्या सर्वात कमी असते ?

- a) पठारी प्रदेश b) उंच पर्वतीय प्रदेश c) मैदानी प्रदेश d) वरीलपैकी नाही

प्रश्न ८) खालीलपैकी कोणता घटक भारतातील मृत्युदरावर परिणाम करतो ?

- a) वयोगट b) लिंग प्रमाण c) राहणीमानाचा दर्जा d) वरीलपैकी सर्व

प्रश्न ९) खालीलपैकी कोणत्या शाखेचा लोकसंख्या भूगोलाशी संबंध आहे ?

- a) अर्थशास्त्र b) समाजशास्त्र c) मानववंशशास्त्र d) वरील सर्व

प्रश्न १०) " A prologue to population geography" हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

- a) थॉमस मॉल्थस b) एलन सेम्पल c) विल्बर झेलेन्सकी d) जे. आय. क्लार्क

- प्रश्न ११) खालीलपैकी कोणता घटक भारतातील वयरघनेवर परिणाम करतो ?
a) जनन b) मर्त्यता c) स्थलांतर d) वरील सर्व
- प्रश्न १२) खालीलपैकी जगातील कोणत्या प्रदेशात सर्वात जास्त लोकसंख्येची घनता आहे ?
a) आग्नेय आशिया b) समशितोष्ण गवताळ प्रदेश c) ध्रुवीय प्रदेश d) सहारा वाळवंट
- प्रश्न १३) जागतिक लोकसंख्येपैकी किती टक्के लोकसंख्या पर्वतीय प्रदेशात राहते ?
a) ३०-५० b) १५-२० c) २५-३० d) ४०-६०
- प्रश्न १४) "लोकसंख्या संक्रमण" ही संकल्पना सर्वप्रथम कोणी मांडली ?
a) थॉमस मॉल्थस b) फ्रँक नॉटिस्टीन c) डॉ.कॅनन d) वरीलपैकी नाही
- प्रश्न १५) "लोकसंख्या भूगोल" ही भूगोलाच्या कोणत्या शाखेत येते ?
a) प्राकृतिक भूगोल b) भूरूपशास्त्र c) मानवी भूगोल d) जैविक भूगोल
- प्रश्न १६) जगातील किती टक्के लोक मैदानी प्रदेशात राहतात ?
a) ५० b) ८० c) ६० d) ४०
- प्रश्न १७) "लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांताच्या किती अवस्था असतात ?
a) सहा b) तीन c) दोन d) चार
- प्रश्न १८) लोकसंख्या भूगोलाचे जनक कोण आहेत ?
a) विजू गानियर b) जि.टी. त्रीवार्था c) फ्रेडरिक न्याटझेल् d) जे.आय.क्लार्क
- प्रश्न १९) २०११ च्या जनगणनेनुसार भारतातील लिंग प्रमाण किती आहे ?
a) ९४० b) ९७० c) ९३० d) ९५०
- प्रश्न २०) "Population Geography" हा प्रसिद्ध ग्रंथ कोणी लिहिला ?
a) कार्ल रिटर b) थॉमस मॉल्थस c) गिफिय टेलर d) जे.आय.क्लार्क
- प्रश्न २१) जगातील सर्वात जास्त लोकसंख्येचा देश कोणता आहे ?
a) भारत b) चीन c) बांग्लादेश d) रशिया
- प्रश्न २२) "जागतिक लोकसंख्या दिन" कधी साजरा केला जातो ?
a) २५ मार्च b) २६ ऑक्टोबर c) ११ जुलै d) १८ मे
- प्रश्न २३) "पर्याप्त लोकसंख्या सिद्धांत" कोणी मांडला ?
a) डॉ.कॅनन b) फ्रँक नॉटिस्टीन c) थॉमस मॉल्थस d) वरीलपैकी नाही
- प्रश्न २४) २०११ च्या जनगणनेनुसार भारतातील सर्वात कमी लोकसंख्येची घनता असलेला राज्य कोणता आहे ?
a) महाराष्ट्र b) अरुणाचलप्रदेश c) गुजरात d) पश्चिम बंगाल
- प्रश्न २५) २०११ च्या जनगणनेनुसार भारतातील जन्मदर किती आहे ?
a) २५.४० b) २७.२० c) २०.२० d) वरीलपैकी नाही
- प्रश्न २६) मॉल्थस हा कोणता भूगोल तज्ञ होता ?
a) जर्मन b) फ्रँच c) अमेरिकन d) ब्रिटीश
- प्रश्न २७) "लोकसंख्या भूगोल हे असे शास्त्र आहे की, जे शास्त्र अभिक्षेत्राच्या भौगोलिक वैशिष्ट्यांच्या निर्मितीचा अभ्यास करते व त्या भौगोलिक वैशिष्ट्यांद्वारे प्रभावित होणाऱ्या लोकसंख्या विषयक घटकामधील भिन्नता, अभिक्षेत्रानुसार व कालानुसार अभ्यासली जाते." अशी व्याख्या कोणी केली ?
a) जे.आय.क्लार्क b) गिफिय टेलर c) विल्बर झोलेन्सकी d) जीन ब्रून्स
- प्रश्न २८) २०११ च्या जनगणनेनुसार भारतातील दरहजारी मृत्यूदर किती आहे ?
a) ११.५ b) ७.४ c) ८.२ d) ४.९

- प्रश्न २९) २०११ च्या जनगणनेनुसार भारताची साक्षरता किती आहे ?
 a) ६५ % b) ७४ % c) ५५ % d) ७० %
- प्रश्न ३०) ई.स.२००० नुसार जगाची एकूण लोकसंख्या किती होती ?
 a) ५८० कोटी b) ७२० कोटी c) ६०८ कोटी d) १०२ कोटी
- प्रश्न ३१) खालीलपैकी कोणत्या राज्यात जास्त लोकसंख्या घनता आढळते ?
 a) पश्चिम बंगाल b) अरुणाचलप्रदेश c) राजस्थान d) हिमाचल प्रदेश
- प्रश्न ३२) खालीलपैकी कोणत्या खंडात सर्वात जास्त लोकसंख्या स्थानांतरित झाली आहे ?
 a) आशिया b) ऑस्ट्रेलिया c) उत्तर अमेरिका d) युरोप
- प्रश्न ३३) खालीलपैकी कोणत्या राज्यात जास्त शहरीकरण झालेले आहे ?
 a) राजस्थान b) तामिळनाडू c) मध्यप्रदेश d) झारखंड
- प्रश्न ३४) खालीलपैकी कोणता वयोगट कार्यकारी लोकसंख्या म्हणून ओळखला जातो ?
 a) १०-४० b) २०-४० c) ३०-६० d) १५-५९
- प्रश्न ३५) खालीलपैकी जगातील मध्यम घनता असलेला प्रदेश कोणता आहे ?
 a) समशितोष्ण गवताळ प्रदेश b) ध्रुवीय प्रदेश c) आग्नेय आशिया d) उष्ण वाळवंटी प्रदेश
- प्रश्न ३६) खालीलपैकी कोणता वयोगट अवर्धित लोकसंख्येचा वयोगट म्हणून ओळखला जातो ?
 a) ०-१४ b) २०-४० c) ३५-५० d) १५-५९
- प्रश्न ३७) २००१ च्या जनगणनेनुसार भारतातील सर्वात जास्त साक्षरतेचे राज्य कोणते ?
 a) बिहार b) मध्यप्रदेश c) केरळ d) आसाम
- प्रश्न ३८) लोकसंख्या वाढीवर "प्रतिबंधात्मक उपाय" आपल्या सिद्धांतात कोणी मांडले ?
 a) थॉमस मॉलथस b) फ्रँक नॉटस्टीन c) डॉ. कॅनन d) वरीलपैकी नाही
- प्रश्न ३९) खालीलपैकी कोणता घटक लोकसंख्येत बदल घडवून आणत नाही ?
 a) जनन b) मर्त्यता c) घनता d) स्थलांतर
- प्रश्न ४०) खालीलपैकी कोणता देश अतिरिक्त लोकसंख्या या प्रकारत मोडतो ?
 a) कॅनडा b) जपान c) रशिया d) बांगलादेश

.....समाप्त.....

This question paper contains 2 printed pages]

RA—235—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Semester) EXAMINATION

JUNE/JULY, 2022

GEOGRAPHY

Paper V

(Population Geography)

(Wednesday, 15-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुदक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

1. Define Population Geography and explain its nature and scope.

15

लोकसंख्या भूगोलाची व्याख्या देऊन त्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Give an account of population growth in the world.

जागतिक लोकसंख्या वाढीचा वृत्तांत द्या.

P.T.O.

WT

(2)

RA—235—2022

2. State the distribution of population in India.

15

भारतातील लोकसंख्येचे वितरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the Demographic Transition Theory.

लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत स्पष्ट करा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

(i) Causes of Migration.

(ii) Significance of Population Geography

(iii) Sex Composition in India

(iv) Literacy in India.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) स्थलांतराची कारणे.

(ii) लोकसंख्या भूगोलाचे महत्व

(iii) भारतातील लिंग रचना

(iv) भारतातील साक्षरता.

RA—235—2022

2

92004F4ED223223CDFEFB441D89E4E4E

This question paper contains 2 printed pages]

RB—128—2022

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

GEOGRAPHY

Paper V

(Population Geography)

(Friday, 24-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुवक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

1. Give the definition of Population Geography and explain its nature. 15

लोकसंख्या भूगोलाची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the impact of geographical factors on the distribution of population.

लोकसंख्या वितरणावर प्रभाव पाडणाऱ्या भौगोलीक घटकांचे वर्णन करा.

2. Explain the factors affecting on the mortality rate. 15

मृत्युदरावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

RB—128—2022

Or

(किंवा)

Define migration of population and describe the causes of migration.

लोकसंख्या स्थलांतराची व्याख्या देवून स्थलांतराच्या कारणांचे वर्णन करा.

3. Write short notes on any two of the following :

10

- (i) Literacy in India
- (ii) Relation to Population Geography and History;
- (iii) Demographic Transition Theory;
- (iv) Explain the growth of population in India.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) भारतातील साक्षरता;
- (ii) लोकसंख्या भूगोल आणि इतिहास सहसंबंध;
- (iii) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत;
- (iv) भारतातील लोकसंख्या वाढ स्पष्ट करा.

RB—128—2022

2

947EF435A89D2018CA237EDA6E73EA3C

This question paper contains 4 printed pages]

B—217—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Semester) (Backlog) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

GEOGRAPHY

Paper-V

(Biogeography)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 19-11-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencils is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

MCQ

10

1. Fill in the blanks (i) to (x) :

रिकाऱ्या जागा भरा (i) to (x) :

(i) In the year 1886 used the word Biodiversity for first time.

(A) Kant

(B) Walter D. Rosan

(C) Karl Saver

(D) Laplace

जैव विविधता हा शब्द सर्वप्रथम या तज्ञांनी 1886 मध्ये वापरला.

(A) कान्ट

(B) वाल्टर डी. रोशन

(C) कार्ल सावर

(D) लाप्लास

(ii) The word 'Bio' is derived language.

(A) Roman

(B) French

(C) Greek

(D) Arabic

P.T.O.

- 'Bio' हा शब्द या भाषेतून आला आहे.
- (A) रोमन (B) फ्रेंच
(C) ग्रीक (D) अरब
- (iii) is a marine plant.
- (A) Pine (B) Fur
(C) Algae (D) Mohogany
..... ही वनस्पती जलीय आहे.
- (A) पाईन (B) फर
(C) शैवाल (D) महोगणी
- (iv) First attempt of Animal classification is done by
- (A) Richard (B) Aristotle
(C) Ptolemy (D) Darwin
प्राण्यांच्या वर्गीकरणाचा पहिला प्रयत्न यांनी केला.
- (A) रिचर्ड (B) अरिस्टॉटल
(C) टोलेमी (D) डार्विन
- (v) is the base of Biosphere.
- (A) Water (B) Soil
(C) Air (D) Fire
..... हा जीवावरणाचा आधार आहे.
- (A) जल (B) मृदा
(C) वायू (D) आग
- (vi) In 1844 propounded the concept of Biocommunity.
- (A) Karl Ritter (B) Rownikar
(C) Forbes (D) Mobeaus
इ.स. 1844 मध्ये यांनी जैविक समाज ही संकल्पना मांडली.
- (A) कार्ल रिटर (B) रॉनिकर
(C) फॉर्बज (D) मोबिअस

(vii) is a branch of Physical Geography.

- (A) Human Geography (B) Population Geography
(C) Biogeography (D) Cultural Geography

..... ही प्राकृतिक भूगोलाची शाखा आहे.

- (A) मानवी भूगोल (B) लोकसंख्या भूगोल
(C) जैविक भूगोल (D) सांस्कृतिक भूगोल

(viii) plants occur on the land.

- (A) Mesophytes (B) Helophytes
(C) Aquatic (D) None of these

..... वनस्पती भूप्रष्ठावर आढळतात.

- (A) स्थलीय (B) हॅलोफायटा
(C) जलीय (D) यापैकी नाही

(ix) depends on food produced by autotrophus.

- (A) Vegetation (B) Heterotrophus
(C) Consumers (D) None of these

स्वयंपोषी निर्माण केलेल्या अन्नावर अवलंबून असतात.

- (A) वनस्पती (B) परपोषी
(C) भक्षक (D) यापैकी नाही

(x) Food chain is of types.

- (A) Four (B) Three
(C) Two (D) Five

अन्न साखळी ही प्रकारची आहे.

- (A) चार (B) तीन
(C) दोन (D) पाच

Theory

2. Explain definitions and scope of Biogeography.

10

जैविक भूगोलाची व्याख्या देवून व्याप्ती स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(4)

B—217—2019

Or

(किंवा)

Explain in brief terrestrial ecosystem.

भूपरिसंस्थेविषयी थोडक्यात माहिती लिहा.

3. Classify the Animals based on their habitat. 10

अधिवासानुसार प्राण्याचे वर्गीकरण करा.

Or

(किंवा)

What is Biodiversity ? Explain in brief depletion of Biodiversity.

जैवविविधता म्हणजे काय ? जैवविविधतेच्या न्हासाची थोडक्यात माहिती लिहा.

4. Write short notes on any two of the following : 10

(i) Water Ecosystem

(ii) Conservation of Biodiversity

(iii) Food chain

(iv) Taxonomic classification of plants.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) जल परिसंस्था

(ii) जैवविविधतेचे संवर्धन

(iii) अन्न साखळी

(iv) साम्य आणि भेदावर अधारीत वनस्पतीचे वर्गीकरण.

B—217—2019

4